

Mødeprogram januar 2025 – april 2025

Lepidopterologisk Forenings møder afholdes i Universitetsparken 15, indgang 3, 2100 Kbh. Ø.
Indgangen ligger i gården bag Zoologisk Museum. Dørene vil være åbne cirka fra 19.15 til 19.35.

Engangsparkeringsbilletter til museets område kan fås i indgangen af dørvogteren.

Torsdag 9/1 **Årets billeder**
Denne aften viser vi hinanden billeder fra 2024-sæsonen. Det plejer at være en inspirerende aften, hvor der udveksles erfaringer og oplevelser. Vi skal nå alle præsentationerne igennem, så indslagene skal være korte (10-15 minutter), svarende til måske 25-30 billeder. I lokalet er der computer og projektor. Medbring derfor dine billeder/præsentationen på en USB-stick. Hvis du har en længere serie som du gerne vil vise, så book en hel aften til næste sæsons program.
Mødet kan følges via MS Teams. Send en besked til Emil Bjerregård på mail xanthomelas@live.dk senest dagen før, altså den 8/1/2025. I modtager et link på dagen, så I kan følge med hjemmefra.

Torsdag 23/1 **Generalforsamling.**
Dagsorden ifølge vedtægterne:

1. Valg af dirigent.
2. Formandens beretning om foreningens virksomhed i det forløbne år.
3. Det reviderede regnskab for det forløbne driftsår fremlægges af kasserer Carsten Hviid til generalforsamlingens godkendelse.
4. Behandling af indkomne forslag, herunder fastsættelse af årets kontingent.
5. Valg af bestyrelse og suppleant. På valg er: Erik Steen Larsen, Kasper Nyberg og Allan Bornø Clausen. Alle er villige til genvalg.
6. Valg af formand. Christian Videnkjær er villig til genvalg.
7. Valg af redaktør. Michael Kavin er villig til genvalg.
8. Valg af to revisorer samt en revisorsuppleant. Bjarne Skule og Asbjørn Christensen er villige til genvalg af revisorer. Danny Nielsson er villig til genvalg som revisorsuppleant.
9. Eventuelt.

Eventuelle forslag til generalforsamlingen skal ifølge vedtægterne være bestyrelsen i hænde underskrevet **senest 14 dage før** generalforsamlingen, altså senest 9. januar 2025. Disse vil efterfølgende kunne ses på hjemmesiden.

Efter generalforsamlingen holder Kasper Nyberg og Emil Blicher Bjerregård et opfølgende oplæg om **"Sommerfugle i Gribskov – et forsømt område i Nordsjælland"**. Sidste års deltagere fik en gennemgang af de arter, der var observeret i 2023, men det forgangne år har kastet endnu flere og nye spændende fund af sig, som vi denne aften vil

blive introduceret til. Skulle man derefter have fået blod på tanden, er der mulighed for at aftale nærmere med Kasper om lyslokningsmulighederne i skoven i 2025.

Dagsommerfugle i Albanien. Jesper Rye Rasmussen

**Torsdag
6/2**

Med flere end 200 registrerede arter på et areal som er 2/3 af Danmarks er der spændende oplevelser at hente i det sommerfuglemæssigt relativt uudforskede land, blandt andet fordi Albanien generelt ikke været det mest tilgængelige land for udlændinge. Det er ved at ændre sig, men så vidt vides er det endnu ikke mange danske sommerfugleentusiaster, som har besøgt Albanien. I 2019 var fem fra Lepidopterologisk Forening afsted på ekspedition og med stort udbytte – næsten 140 arter og oven i købet fire nye for landet.

Med udgangspunkt i en tur i slutningen af maj 2024 vil Jesper Rye Rasmussen fortælle om sine oplevelser i det sene forår, hvor det blev til flere end 50 arter, men også mere generelt om dagsommerfugle i Albanien.

Mødet kan følges via MS Teams. Send en besked til Emil Bjerregård på mail xanthomelas@live.dk senest dagen før, altså den 5/2/2025.

I modtager et link på dagen, så I kan følge med hjemmefra.

Kirgisistan – et paradys for sommerfugleentusiaster

**Torsdag
20/2**

Anders Brattström, der er **formand for Foreningen SydOstEntomologerna i Sverige**, fortæller denne aften om de mange oplevelser han i selskab med andre entomologer har haft under flere ophold i Kirgisistan. Det er sammenlagt blevet til fire besøg i årene 2011, 2012, 2014 og 2015, hvor store dele af landet er blevet undersøgt.

Utallige sommerfuglearter er blevet observeret. Her kan som appetitvækker blot nævnes mere end ti forskellige *Parnassius*-arter (apolloer) og endnu flere *Colias*-arter (høssommerfugle). På de seneste tre rejser har Anders også haft lyslokningsudstyr med, som er blevet flittigt anvendt og tilmed afprøvet i op til 3400 m højde. Foredraget vil blive understøttet af en hel del billeder af landets natur, de forskellige lokaliteter der blev besøgt, samt et udvalg af de sommerfugle som blev fundet på turene. I tilkobling til sidstnævnte vises også en del fotos af præparerede eksemplarer af de mest interessante arter.

Gå derfor ikke glip af denne aften, hvis du går og drømmer om en tur til Kirgisistan, eller blot vil blive lidt klogere på landets fantastiske natur og de mange spændende sommerfugle, det favner. Mødet kan følges via MS Teams. Send en besked til Emil Bjerregård på mail xanthomelas@live.dk senest dagen før, altså den 19/2/2025.

I modtager et link på dagen, så I kan følge med hjemmefra.

Dagsommerfugle i Algeriet ved Emil Bjerregård.

**Torsdag
6/3**

I maj 2024 rejste Emil sammen med Morten S. Mølgaard til Algeriet på en banebrydende dagsommerfugletur. Landet, som i årtier har været ubesøgt af entomologer på grund af borgerkrig (1992-2002) og Al-Qaedas tilstedeværelse (2002-2014), bød på spændende muligheder for opdagelser. Turens primære mål var at finde *Muschampia leuzeae*, en art endemisk for Algeriet, der ikke er blevet set siden 1992. De fokuserede på nøgleområder som Djaafra, vest for Constantine, og Djurdjura-bjergene. Udover *Muschampia leuzeae* undersøgte de også andre sjældne arter som *Muschampia mohammed*, *Muschampia proto fulvosatura* og *Cigaritis siphax*. Ekspeditionen gav værdifulde indsigter i artssammensætningen og deres levesteder, som kan understøtte fremtidig forskning og bevaring.

Mødet kan følges via MS Teams. Send en besked til Emil Bjerregård på mail xanthomelas@live.dk senest dagen før, altså den 5/3/2025.

I modtager et link på dagen, så I kan følge med hjemmefra.

Turberetning om dagsommerfugle i det sydlige Texas ved Kurt Ramskov Laursen

**Torsdag
20/3**

I april 2024 besøgte Kurt det sydlige Texas. Tid og sted var bestemt af en total solformørkelse, men han benyttede naturligvis også lejligheden til at kigge efter sommerfugle.

I erkendelse af, at nærmest alle arter ville være nye for Kurt, valgte han helt at undlade på forhånd at undersøge hvor evt. sjældne arter skulle forekomme. Han planlagde i stedet en tur der bragte ham rundt til mange forskellige naturtyper for på den måde at få et bredt billede af arterne og deres udbredelse, og i øvrigt opleve de andre aspekter af den anderledes natur.

Både antal arter og mængden af sommerfugle overraskede aftenens foredragsholder generelt positivt. En af årsagerne til dette er, at Texas ligger i forlængelse af det relativt "smalle" Mellemmamerika og derfor er kanal for nord-syd-gående træk af sommerfugle og især fugle til den østlige del af Nordamerika. En anden at klimaet er subtropisk mod syd. Foredraget vil give et overblik over Texas' geografi og klima, samt over forløbet af Kurts tur med hovedfokus på de besøgte naturområder og med eksempler på hvad han så af dagsommerfugle. Der vil derfor være mulighed for at få inspiration til gode steder at besøge, hvis man skulle få lyst til at tage derover. Endelig vil Kurt også komme lidt ind på, hvad Texas ellers kan byde på af oplevelsesmuligheder.

Mødet kan følges via MS Teams. Send en besked til Emil Bjerregård på mail xanthomelas@live.dk senest dagen før, altså den 19/3/2025.

I modtager et link på dagen, så I kan følge med hjemmefra.

Introduktion om foreningen for nye medlemmer og andre interesserede

Sommerfuglesæsonen er ved at komme i gang og denne aften er tænkt som en introduktion for nye, måske kommende og de der allerede er medlemmer. Det er planen, at vi gennem en række korte indlæg om foreningens arbejde og konkrete eksempler på medlemmers egne aktiviteter får en fælles snak om, hvordan foreningen både videreudvikles til glæde for "sommerfuglefolket" og samtidig styrker de muligheder vi har for at bidrage med viden, der kan fremme biodiversiteten.

Den samlede erfaring og viden blandt foreningens ca. 260 medlemmer er en enorm ressource, der støtter det overordnede formål, som er at udbrede kendskabet til de danske sommerfugle gennem publikationer, møder, ekskursioner og lignende.

Mødet kan følges via MS Teams. Send en besked til Emil Bjerregård på mail xanthomelas@live.dk senest dagen før, altså den 2/4/2025.

I modtager et link på dagen, så I kan følge med hjemmefra

**Torsdag
3/4**

Færøernes Sommerfugle - The Lepidoptera of the Faroe Islands

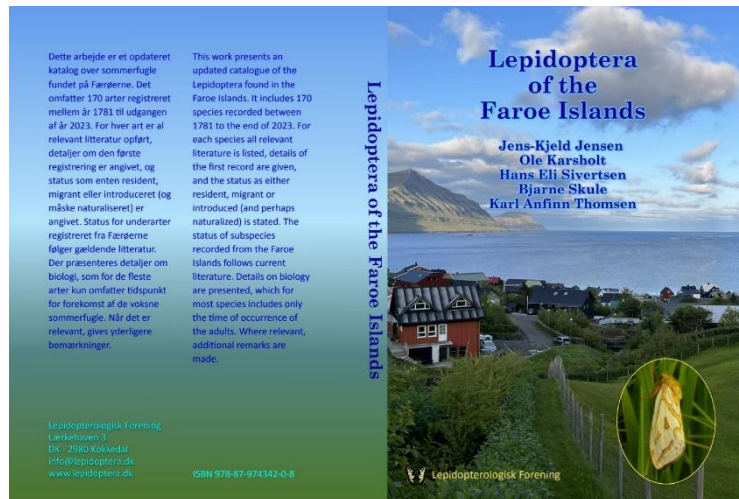
Forfattere: **Jens-Kjeld Jensen, Ole Karsholt, Hans Eli Sivertsen, Bjarne Skule & Karl Anfinn Thomsen.** Efter flere års omfattende arbejde udkom nedenstående bog, som er et **opdateret katalog og status over sommerfugle fundet på Færøerne.** Det omfatter **170 arter registreret** mellem år 1781 til udgangen af 2023.

For **hver art** er al relevant litteratur opført, detaljer om den første registrering er angivet, og artens status som enten resident, migrant, introduceret eller fx fejlbestemt eller udokumenteret er angivet. Status for underarter registreret fra Færøerne følger gældende litteratur. Der præsenteres detaljer om biologi, som for de fleste arter kun omfatter tidspunkt for forekomst af de voksne sommerfugle. Bogen er i formatet 17x24 cm (B5), 140 sider med over 50 farvebilleder og smukt indbundet.

I introduktionskapitlerne beskrives kort øernes geologi og geografi, klima og natur, lepidopterologiens historie på Færøerne, oprindelsen af den færøske sommerfuglefauna samt variation og biologi hos færøske Lepidoptera. Der vises **udbredelseskort** for fastboende, migrerende og indslæbte arter, og der afbildes eksemplarer af en række af arterne, alle fotograferet på Færøerne. Referencelisten omfatter alle publikationer om færøske sommerfugle, vi kender.

63 *Nomophila noctuella*

Endelig indeholder bogen en **tjekliste med færøske navne** på sommerfugle samt et **indeks til videnskabelige navne** på Lepidoptera i bogen.

Pris og bestilling

Hvis du vil bestille værket, så skriv til Carsten Hviid på mailadressen carstenhviid52@gmail.com eller via kontaktformularen på foreningens hjemmeside.

Bogen er gratis for foreningens medlemmer og sendes portofrit i Danmark, eller den kan afhentes efter aftale, fx på et foreningsmøde.

Prisen for ikke-medlemmer er kr. 200,- hvortil lægges gældende porto. Betaling kan se på samme vis, som angivet under kontingent på næste side.

Bogen om Faktablade for 36 danske dagsommerfugle

Det er stadig muligt for vores medlemmer at købe bogen til **favørpris kr. 250,- plus porto (kr. 50 pr. bog i Danmark)**. For ikke-medlemmer er prisen kr. 350,- plus porto.

Er du interesseret i bogen, skal du kontakte Per Stadel Nielsen på arion@mail.dk for nærmere oplysninger om bestilling og betaling.

Bogen findes **ikke** i almindelig handel, men kan lånes på biblioteket.

Du kan læse mere om projektet på websiden www.lepidoptera.dk/faktablade, hvor du også frit kan hente PDF-dokumenter af de enkelte dele af projektet.

Checkliste over Hvideruslands sommerfugle

Foreningen har udgivet Alexandr Pisanenko, Giedrius Švitra & Vladimir Piskunovs "Checklist of the Lepidoptera from Belarus". Publikationen, som er på **128 A4-sider**, omfatter **2003 sommerfuglearter i 859 slægter**. Publikationen kan af medlemmer erhverves for prisen af forsendelse og pakning i alt **ca. 70 kr.** Prisen for ikke-medlemmer er 200 kr. Hvis du vil bestille værket, så **skriv til kasserer Carsten Hviid** på adressen carstenhviid52@gmail.com.

Vi har stadig **Michael Kavins "Den faunistiske udvikling for udvalgte storsommerfugle 1995-2015"** på lager til samme pris (se omtale på vores hjemmeside www.lepidoptera.dk).

Artikler

Redaktøren modtager med glæde stof til de kommende numre af **Lepidoptera**. Bestyrelsen vil gerne **opfordre jer alle til at forfatte** større eller mindre artikler og notitser. **Vi hjælper gerne med artiklens udformning og indhold.** Kontakt vores redaktør Michael Kavin michaelkavin@hotmail.com eller formand Christian Videnkjær på cuv@herlufsholm.dk.

Kontingent

Skulle du være en af de få, der mangler at betale kontingent for 2024, har vi vedlagt en venlig påmindelse i forlængelse af dette mødeprogram. Vi håber, at det er en forglemmelse, der kan rettes op på, så det seneste gedigne nummer af *Lepidoptera* også kan lande i din postkasse.

Må vi foreslå en fast årlig overførsel gennem netbank. Kontingentet er for 2024, DKK 350,-.

Benyt bankoverførsel til konto 1551-1027298 i Danske Bank. Som noget nyt kan du også anvende **PayPal-overførsel til carstenhviid52@gmail.com** eller **MobilePay til 21 46 21 23.** Husk at påføre navn.

I tilfælde af spørgsmål eller problemer, kontakt da venligst kasserer Carsten Hviid, (carstenhviid52@gmail.com), telefon 21 46 21 23.

Udenlandske restanter kan indbetale på PayPal til carstenhviid52@gmail.com eller via bankoverførsel til SWIFT-BIC: DABADKKK
IBAN: DK71 3000 0001 0272 98

Opfordring

Da den papirmæssige kommunikation er blevet mindre grundet de høje forsendelsestakster, vil vi komme med en opfordring til, at alle sender vores kasserer (carstenhviid52@gmail.com) deres e-mailadresse, så vi kan kommunikere direkte.

Brugbare links

Mødeprogrammet ligger også på www.lepidoptera.dk, hvor linkene er lidt lettere at bruge.

Mødehusker

Har I husket et melde jer til vores **mødehusker**, der sender mail om det næste møde i foreningen fire dage før mødets afholdelse. **Tilmelding på forsiden af www.lepidoptera.dk.**

Mødereferater

Torsdag 12/9. Sommerens oplevelser

På sæsonens første mødeaften kunne vi høre nyt fra ind- og udland. Emil havde været en tur i Algeriet på udkig bl.a. efter sjældne bredpander. Sammen med Morten Mølgaard og militær bevågenhed, blev arterne *Muschampia mohammed*, *M. leuzeae*, *M. proto* ssp. *fulvosatura* og *Cigritis syphax* eftersøgt. Sjældne arter på et fremmed kontinent. Hvordan det gik, kan forhåbentlig høres på en mødeaften i det kommende forår.

Jesper Rye Rasmussen fortalte om et besøg i Irak (for år tilbage), hvor han under voldsomt militært opbud delte hotel med Saddam Hussein for en aften.

Emil havde også besøgt Rumænien bl.a. for at gense *Colias erate*. Under konsulentarbejde på Midsjælland rendte han noget uventet ind i en hidtil ukendt bestand af den noget pressede *Arctia plantaginis* – ellers ikke set på Sjælland siden 2010.

Jan Fischer Rasmussen havde deltaget i en bioblitz på Peberholm i Øresund. Her lykkedes det at finde

en ny art markgræshoppe for Danmark, *Aiolopus thalassinus*. Arten er vidt udbredt i Syd- og Mellemeuropa, Afrika, Asien og Australien. Den har sin nordgrænse hos os og er også fundet på Öland og Gotland.

Den netop overståede periode med varme luftstrømme fra sydøst, blev også drøftet. Især natfolket havde oplevet mængder af arterne *Spodoptera exigua*, *Helicoverpa armigera* og *Agrius convolvuli*. Erik Steen Larsen havde deltaget i et nat i naturen-arrangement på Flyvstation Værløse og bl.a. fundet et eksemplar af uglen *Xylomoia graminea* som ny art for Danmark. Arten, hvis larve lever på Tagrør, er under udbredelse fra sydøst med nye bestande i Polen og Baltikum samt enkeltfund i Finland og Sverige."

Klaus Hermansen funderede over om der var en sammenhæng mellem de mange oversvømmelser det forgangne år (både regn og fra hav), kan være medvirkende årsag til at der i 2024 ikke har været ret mange sommerfugle, altså at dyr i forskellige stadier simpelthen er gået til på grund af de store vandmængder.

Lørdag 28/9. Lys-og sukkerlokningstur ved v. Søren Dyrsted

Ekskursionen blev desværre aflyst grundet for få tilmeldte.

Torsdag 10/10. Nyt overvågningsprogram for danske dagsommerfugle v. Anne Eskildsen

En millionbevilling fra de to naturfonde AAGE V. JENSEN NATURFOND og 15. Juni Fonden støtter projektet Danmarks Dagsommerfugle, som har til formål at følge bestandsudviklingen for de 65 arter af dagsommerfugle, der lever i Danmark. Projektet løber i fire år, 2023-2027.

Overordnet er det målet, at:

- etablere et nationalt overvågningsprogram for dagsommerfugle, der kan sikre nødvendige data om dagsommerfuglenes bestandsudvikling, og
- sikre data, der kan fungere som lokal/national/international nøgleindikator for biodiversitet.

Projektet ønsker at kickstarte Danmarks bidrag til EU's naturgenopretningslov, artikel 8: Genopretning af bestøver-bestande.

Aktuelt er 23 lande med i overvågningsprojekter (The European Butterfly Monitoring Scheme (eBMS)). De første lande var England (1976) og Holland. Danmark er så med fra 2023. Resultaterne fra landene kan eksempelvis bruges til analyser af udbredelse, densitet, fænologi mv på tværs af Europa.

Anne fortalte om, hvordan tællingerne udføres. Der er tale om frivillige tællere, som oplæres i metoder og praksis. Der er udviklet en brugervenlig app (Apple og Android), som bruges til transekt-tællinger eller 15-min tællinger. <https://butterfly-monitoring.net/ebms-app>

Resultater fra 2024:

- 105 unikke transekter
- 1.172 15 min. tællinger
- 62 arter registreret
- 42.822 individer i alt
- 154 frivillige tællere

Anne gennemgik nogle af tankerne om fremtiden:

- Bedre udbredelse af transekter i hele landet.
- Fokus på indsamling af data for rødlistede/manglende arter.
- Behov for artscoordinatorer for særlige/lokale arter?
- Etablering af dk-BMS som fast element i naturovervågningen hos kommuner, naturnationalparker, fondsejede arealer, virksomheder.
- Etablering af national Natsommerfugleovervågning.

Torsdag d. 24/10. Formidling til begyndere: Tilblivelsen af "Syv sommerfugleture"

Kurt Ramsgaard Laursen har skrevet den bog, han selv manglede. Begynderens udfordring er at der mangler et artsoverblik, de sjældne sommerfugle ses sjældent og andre bøger er for specialister. De eksisterende bøger er systematiske opslagsbøger eller om "sommerfugle i haven". Med det i frisk erindring, solid erfaring med formidling og en masse sommerfuglebilleder var der grundlag for at skrive en bog for begyndere og en forventning om, at der ville være marked for den.

Udvælgelsen af arter støtter sig på udtræk fra Naturbasens registreringer i 2020 og 2021. Første kriterie er antal registreringer af de enkelte arter, hvor ca. 3.000 registreringer er den nedre grænse for om arten kom med i bogen. Derudover er der skelet til arter, som ikke er udbredt, men relativt talrige de steder, hvor de findes (fx sortåret hvidvinge og isblåfugl). Samtidig er der skelet til at sikre både Øst- og Vestdanmarks arter er med.

Kurt fortalte også om sine erfaringer med udgivelsesprocessen:

- Forlagsudgivelse, nej, markedet er for snævert i relation til forlagets forventning til indtjening.
- Selvudgivelse (ekstern bistand), nej, kvaliteten ikke god nok.
- "Medudgivelse". Ja, fordi forfatteren dækker en del af omkostningerne ved produktion af bogen, som dermed reducerer forlagets risiko for manglende indtjening, og fordi forfatteren har stor indflydelse på resultatet. Kvaliteten er i orden.

Bogen kan købes gennem alle boghandlere og netboghandlere, hvor den vejledende pris er 300 kr. Derudover sælger Kurt på ture og ved arrangementer, hvor han fortæller om sommerfugle på guidede ture primært i det sydsjællandske og på Falster. En anmeldelse af bogen kan læses i det medfølgende nummer af Lepidoptera.

Torsdag d. 7/11. Sommerfugle i det tidlige forår i Marokko

Arne Lykke Viborg, Allan Bornø Clausen, Martin Bjerg, og Christian Videnkjær brugte den tidlige påskeferie på en sommerfugletur til Marokko, dels omkring Ben Slimane øst for Casablanca, dels den allervestligste del af Anti-Atlasbjergene omkring Tafraoute sydøst for Agadir.

Vejret var en udfordring fordi månederne før turen var knastørre og under turen kom der en del regn. Det til trods, blev det alligevel til en del sommerfugle og andre sidegevinster.

På den første del af turen blev det ikke til mange dyr, men blandt arterne var *Anthocharis belia*, *Zizeeria knysna*, *Euchloe belemia*, *Colotis evagore*, *Zerynthia rumina ssp. africana*, *Carcharodus tripolinus*, *Pieris brassicae*-larver, *Lampides boeticus*, *Pararge aegeria*, *Danaus chrysippus*, *Colias crocea form helice* og *Polyommatus celina* (søsterart til *P. icarus*).

På den anden del af turen var vejret generelt bedre og selv om det var begrænset med urtevegetation i området (enten udtørret eller ædt af geder, dromedarer osv.) kom der flere sommerfugle på listen. Det var bl.a.: *Euchloe charlonia*, *Pseudophilotes abencerragus*, *Melitaea didyma* (desværre ikke *Melitaea deserticola*), en enkelt *Callophrys avis* (med de røde "briller" i stedet for hvide, som på rubi), *Lycaena phoebus*, *Tarucus theophrastus*, *Tarucus rosacea*, *Tomares ballus*, *Azonus jesous*, *Cigaritis allardi* (flot dyr!) – 10-15 stykker, *Melitaea punica* (søsterart til *M. phoebe*), *Cupido lorquini*, *Spialia doris*, *Zygaena maroccana* og *Iphiclides feisthamelii*. Undervejs på turen blev der også spottet en del fugle, herunder kohejrer, biæder og diademrødstjert (Marokkos nationalfugl). Der blev også tid til at tirre nogle skorpioner, som ellers havde gemt sig under stenene.

Alt i alt en udbytterig tur til trods for diverse udfordringer, som også indbefattede problemer med den lejede bil og ikke så velfungerende booking.com når det gjaldt privat indkvartering.

En anbefaling kan være at vente til lidt senere på sæsonen, når der er mere vegetation, men omvendt så får man måske ikke set de tidlige arter. Derudover er vejret selvfølgelig afgørende – også i perioden op til en rejse. Måneder uden regn giver meget begrænset vegetation.

Med lepidopterologisk hilsen, på bestyrelsens vegne

Christian Videnkjær & Jesper Rye Rasmussen

Lepidopterologisk Forening, Lærkehaven 3, 2980 Kokkedal, info@lepidoptera.dk, www.lepidoptera.dk